From: Herman Bruyninckx <Herman.Bruyninckx@mech.kuleuven.ac.be> 07/22/2002 08:53
Subject: Reactie op ‘‘Windows 1984’’

Beste redactie van De Standaard,

Hieronder volgt een reactie op de twee artikels over ‘‘Windows 1984’’ van De Standaard van 20 juli ll. Hopelijk vindt u in een van de volgende edities de plaats om deze reactie te publiceren.

Vriendelijke groeten,

Herman Bruyninckx
--
Prof. dr. ir. Herman Bruyninckx
K.U.Leuven, Mechanical Engineering, Robotics Research Group
<http://www.mech.kuleuven.ac.be/~bruyninx> +32 16 322480
==========

Het artikel over ‘‘Microsoft 1984’’ (DS, 20 juli) toont zich kritisch t.o.v. Microsoft’s Palladium-project. Microsoft wil al onze PCs in de toekomst uitrusten met een automatische politie-agent, die ons moet beschermen tegen virussen en spam, maar ons tevens ook zal beletten om ‘‘onwettige’’ acties uit te voeren, zoals het copieren van muziekbestanden en software. Het artikel stelt een aantal zaken verkeerd voor: Microsoft kan al twintig jaar geen bescherming garanderen tegen virussen of spam, en zal dat in de toekomst ook niet kunnen. Maar dat is ook niet de echte reden achter Palladium. En die echte reden komt spijtig genoeg in het bewuste artikel weinig aan de oppervlakte: Palladium is de laatste poging van Microsoft en andere mega-uitgevers (Sony, ‘‘Hollywood’’, Disney, ...) om hun voorbijgestreefd business model te verdedigen. Eigenlijk zijn deze bedrijven immers de ‘‘Luddieten’’ van de 21ste eeuw: zoals de textielarbeiders van de vroege 19de eeuw verbeten een hopeloze strijd voerden tegen de nieuwe weeftechnologie, zo voeren Microsoft en bondgenoten nu een (even hopeloze) strijd tegen het Internet. Het Internet is namelijk (tesamen met de groeiende berg steeds goedkoper wordende elektronische hulpmiddelen) de nieuwe technologie die het nut en de toegevoegde waarde van muziek-uitgevers en software-producenten voor een goed deel ondergraaft. Het is nu immers niet meer nodig om op een centrale plaats specialisten bij elkaar te brengen om muziek te produceren, of software te schrijven. En er zijn in principe ook geen wereldwijd opererende uitgevers meer nodig om nieuwe muziek of software naar de consumenten te verdelen, om zang- of programmeer-talenten te ontdekken, of om consumenten het bestaan van nieuwe songs of programma’s aan te kondigen via peperdure marketing-campagnes. Dit kan nu allemaal via het Internet. Veel sneller, veel goedkoper, en, in het geval van de ‘‘commodity software’’ die de kern uitmaakt van Microsoft’s monopolie, ook met veel meer kwaliteit en keuzevrijheid voor de consument. Wat overblijft als nuttige toegevoegde waarde voor de Sonys en Microsofts van deze tijd is de rol van bundelaar van beschikbaar materiaal in handige en gebruiksvriendelijke producten, en de rol van kwaliteitscontroleur voor de producten die zij aanbieden. Maar in deze rol zullen zij geen omzet van tientallen miljarden euros meer kunnen genereren. En het is nu net die omzet die zij met hand en tand aan het verdedigen zijn.

De Palladium-affaire brengt nog een ander fundamenteel probleem aan de orde. Het is niet aan bedrijven zoals Microsoft, Sony en Disney om de wetgeving te interpreteren inzake het copieren van auteursrechterlijk

beschermd materiaal. En zeker niet om die (uitermate enge) interpretatie in een chip in te bakken, en die aan elke consument ter wereld op te dringen. Tot nader order is het nog steeds enkel de rechterlijke macht die deze interpretatie mag uitvoeren. En nog steeds is ieder land autonoom in deze aangelegenheid.

De hogergenoemde mega-concerns weten maar al te goed dat ze de strijd tegen de nieuwe technologie niet kunnen winnen op technische gronden alleen. Daarom richten zij hun pijlen (en peperdure lobby-acties) op de wetgever, in de hoop om de concurrerende, op Internet gebaseerde technologie (MP3, Ogg Vorbis, Linux, Samba, enz.) in een strak juridisch keurslijf te wringen, of liefst zelfs onwettig te maken. Disney is een spijtig precedent van dit soort activiteiten: zelf is het bedrijf groot geworden met een aantal klassiekers uit de Westerse sprookjesliteratuur, zonder ook maar een cent auteursrechten te hebben betaald aan Andersen of de gebroeders Grimm; maar ondertussen is Disney er in de VSA al wel in geslaagd om de auteursrechterlijke bescherming te laten uitbreiden tot de onwezenlijk lange termijn van 70 jaar naar het overlijden van de auteur. En telkens wanneer de bescherming van het Mickey Mouse figuurtje afloopt, koopt Disney een verlenging af bij de Amerikaanse politici.

Misschien lukt het Microsoft dus wel om het Palladium-project er door te krijgen in de VSA, waar post-9/11 zowat alles mogelijk is geworden uit het scenario van Orwell's 1984. Hopelijk houdt Europa het hoofd wat koeler, en herinnert het zich wat beter de lessen uit de geschiedenis: de wetgeving moet zich aanpassen aan de evoluerende technologie, en niet omgekeerd; de vrije toegang tot, en de democratisering van, kennis en cultuur hebben steeds geleid tot een betere maatschappij voor iedereen, al vanaf de Renaissance. Meestal is dit inderdaad wel ten koste gegaan van enkele bestaande industrieen, die door die evoluties werden verrast. Maar erg veel spijt hebben we daar blijkbaar achteraf als maatschappij nooit van gehad...

Herman Bruyninckx
Leuven